

**UCHWAŁA NR XXXVII/224/2021
RADY POWIATU W BIAŁOGARDZIE**

z dnia 17 grudnia 2021 r.

w sprawie rozkładu godzin aptek ogólnodostępnych w roku 2022 na terenie Powiatu Białogardzkiego

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz art. 12 pkt 12 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.) i art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo Farmaceutyczne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 974) Rada Powiatu w Białogardzie po zasięgnięciu opinii Burmistrzów Miasta Białogard, Miasta i Gminy Karlino, Miasta i Gminy Tychowo, Wójta Gminy Białogard oraz Środkowopomorskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej w Koszalinie, uchwala co następuje:

§ 1. Ustala się rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych w roku 2022 na terenie Powiatu Białogardzkiego, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Białogardzie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Henryk Buździła

Radca Prawny

Piotr Mijszczyk
12-83

Nazwa i adres apteki	Telefon	Poniedziałek - Piątek	Sobota	Godziny otwarcia w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy	
				Niedziela	Dyżur nocy 22 – 8 Dyżur w Niedzielę i święta 20-8 Dyżur dzienny 14-20
Miasto Białogard					
„Miejska”, Plac Wolności 6/7	312-27-80	8-22	8-22	8-14 w każdą niedzielę i święta	4,12,20,28.01.2022r.
					5,13, 21.02.2022r. 1,9,17,25.03.2022r. 2,10,18,26.04.2022r. 4,12,20,28.05.2022r. 5,13,21,29.06.2022r. 7,15,23,31.07.2022r. 8,16,24,,08.2022r. 1,9,17,25.09.2022r. 3,11,19,27.10.2022r. 4,12, 20,28.11.2022r. 6,14,22,30.12.2022r.
„Pigulka”, ul. Chopina 16	312-40-04	8-20	8-14	- dyżury zgodnie z godzinami otwarcia w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy	5,13,21,29.01.2022r. 6,14,22,,02.2022r. 2,10,18,26.03.2022r. 3,11,19,27.04.2022r. 5,13,21,29.05.2022r. 6,14,22,30.06.2022r. 8,16,24.07.2022r. 1,9,17,25.08.2022r. 2,10,18,26.09.2022r. 4,12,20,28.10.2022r. 5,13,21,29.11.2022r. 7,15,23,31.12.2022r.
					6,14,22,30.01.2022r. 7,15,23.02.2022r.
„Na Ludowej”, ul. Ludowa 4	312-30-08	8-21	9-15	- dyżury zgodnie z godzinami otwarcia	6,14,22,30.01.2022r. 7,15,23.02.2022r.

					w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy	3,11,19,27.03.2022r. 4,12,20,28.04.2022r. 6,14,22,30.05.2022r. 7,15,23.06.2022r. 1,9,17,25.07.2022r. 2,10,18,26.08.2022r. 3,11,19,27.09.2022r. 5,13,21,29.10.2022r. 6,14,22,30.11.2022r. 8,16,24.12.2022r.		
„Dr. Max” ul. Pomorska 14	311-09-31	8-20	8-16	- dyżury zgodnie z godzinami otwarcia w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy	8,16,24.01.2022r. 1,9,17,25.02.2022r. 5,13,21,29.03.2022r. 6,14,22,30.04.2022r. 8,16,24.05.2022r. 1,9,17,25.06.2022r. 3,11,19,27.07.2022r. 4,12,20,28.08.2022r. 5,13,21,29.09.2022r. 7,15,23,31.10.2022r. 8,16,24.11.2022r. 2,10,18,26.12.2022r.	17.04.2022 Wielkanoc		
„Św. Wawrzyńca”, ul. Dworcowa 6/2	312-20-53	8-20	8-15	- dyżury zgodnie z godzinami otwarcia w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy	7,15,23,31.01.2022r. 8,16,24.02.2022r. 4,12,20,28.03.2022r. 5,13,21,29.04.2022r. 7,15,23,31.05.2022r. 8,16,24.06.2022r. 2,10,18,26.07.2022r. 3,11,19,27.08.2022r. 4,12,20,28.09.2022r. 6,14,22,30.10.2022r. 7,15,23.11.2022r. 1,9,17,25.12.2022r.			

„Specyfik”, ul. Mickiewicza 4	312-36-81	8-20	8-20	14-20 we wszystkie niedziele i święta z wyjątkiem 24 i 25 grudnia oraz 1 dnia Świąt Wielkanocnych - dyżury zgodnie z godzinami otwarcia w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy	1,9,17,25.01.2022r. 2,10,18,26.02.2022r. 6,14,22,30.03.2022r. 7,15,23,04.2022r. 1,9,17,25.05.2022r. 2,10,18,26.06.2022r. 4,12,20,28.07.2022r. 5,13,21,29.08.2022r. 6,14,22,30.09.2022r. 8,16,24.10.2022r. 1,9,17,25.11.2022r. 3,11,19,27.12.2022r.	
„Apteka Na Olimpijskiej” ul. Olimpijska 1A	312-13-40	9-19	9-14	- dyżury zgodnie z godzinami otwarcia w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy	2,10,18,26.01.2022r. 3,11,19,27.02.2022r. 7,15,23,31.03.2022r. 8,16,24.04.2022r. 2,10,18,26.05.2022r. 3,11,19,27.06.2022r. 5,13,21,29.07.2022r. 6,14,22,30.08.2022r. 7,15,23.09.2022r. 1,9,17,25.10.2022r. 2,10,18,26.11.2022r. 4,12,20,28.12.2022r.	24.12.2022 Wigilia
Apteka Na Wojska Polskiego Wojska Polskiego 5	693913105	8-21	9-15	Dyżury zgodnie z godzinami otwarcia w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy w imieniu Apteki Na Wojska Polskiego pełni	3,11,19,27.01.2022r. 4,12,20,28.02.2022r. 8,16,24.03.2022r. 1,9,17,25.04.2022r. 3,11,19,27.05.2022r. 4,12,20,28.06.2022r. 6,14,22,30.07.2022r. 7,15,23,31.08.2022r. 8,16,24.09.2022r. 2,10,18,26.10.2022r.	25.12.2022 Pierwszy Dzień Świąt

Miasto Tychowo									
„Cef@rm” ul. Wolności 50	311-56-86	8:00 - 17	9-14	-	-				
Miasto Karlino									
„Vita”, ul. Koszalińska 25	311-74-03	8-19	8-14	-	-				

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 974 z póź. zm.) kompetencją Rady Powiatu w Białogardzie jest ustalenie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Białogardzkiego, w drodze uchwały, po zasięgnięciu opinii burmistrzów miast, wójta gminy z terenu Powiatu Białogardzkiego oraz samorządu aptekarskiego.

Burmistrz Miasta Białogard, Miasta i Gminy Karlino, Miasta i Gminy Tychowo oraz Wójt Gminy Białogard pozytywnie zaopiniowali przedstawiony rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Białogardzkiego. Negatywną opinię natomiast wydała Środkowopomorska Okręgowa Izba Aptekarska w Koszalinie

W swoim uzasadnieniu Środkowopomorska Okręgowa Izba Aptekarska w Koszalinie (dalej: ŚOIA) przedstawiła argumentację, która determinowała wydanie opinii negatywnej.

W ocenie ŚOIA ustalenie harmonogramu godzin pracy aptek nastąpiło w sposób nieadekwatny do realnych potrzeb mieszkańców wobec faktu, iż dotychczasowa, wieloletnia praktyka wskazuje na znikome zapotrzebowanie na usługi farmaceutyczne w porze nocnej, jak również nie jest to uzasadnione koniecznością zagwarantowania dostępu do świadczeń w sytuacjach nagłych i nieprzewidzianych albowiem potrzeby te są już zabezpieczone w stopniu wystarczającym dla potencjalnych pacjentów.

Z redakcji art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawa farmaceutycznego wynika, że rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien "być dostosowany do potrzeb ludności" oraz "zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy". W orzecznictwie sądów administracyjnych (por. wyrok WSA we Wrocławiu z 3 października 2006 r., sygn. akt: III SA/Wr 185/06, wyrok WSA w Kielcach z 30 września 2008 r., sygn. akt: II SA/Ke 388/08, wyrok WSA w Gdańsku z 9 września 2010 r., sygn. akt: III SA/Gd 254/10, wyrok WSA we Wrocławiu z 20 kwietnia 2011 r., sygn. akt: IV SA/Wr 342/10, wyroki NSA: z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt: II GSK 1765/14, z dnia 9 grudnia 2011 r., sygn. akt: II GSK 1338/12 – dostępne na: www.orzeczenia.nsa.gov.pl) wyrażany jest pogląd, że rozkład godzin pracy powinien zarówno być dostosowany do bieżących, codziennych potrzeb ludności na powszechne wykonywane przez apteki ogólnodostępne usługi, świadczone w zwykłych warunkach jak i nie może pomijać sytuacji nadzwyczajnych, których częstotliwości występowania nie sposób przewidzieć. Wspomniany rozkład powinien uwzględniać także przypadki szczególne, niezwiązane bezpośrednio z zaspokajaniem zwykłych, codziennych potrzeb w zakresie zaopatrzenia w leki, w tym zapewniać jak najlepszą dostępność świadczeń aptecznych w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy, gdy nie funkcjonują ogólnodostępne apteki.

Jak wynika z wyroku WSA w Łodzi z dnia 13 czerwca 2017 r., sygn. akt: III SA/Łd 363/17, przy ustalaniu rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych w porze nocnej i dni wolne od pracy nie sposób uwzględniać potrzeb ludności, gdyż nie można przewidzieć prawdopodobieństwa pojawienia się zdarzeń zagrażających zdrowiu lub życiu człowieka. W tym wypadku chodzi o ustalenie takiego rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych, który będzie stwarzał możliwość jak najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku. Natomiast to, czy i w jakim zakresie możliwość ta będzie wykorzystywana nie może mieć tutaj istotnego znaczenia.

Również WSA we Wrocławiu w wyroku z dnia 30 maja 2017 roku, sygn. akt IV SA/Wr 161/17 stwierdził, że ustalając rozkład pracy aptek, trzeba mieć bowiem na uwadze także przypadki szczególne, niezwiązane bezpośrednio z zaspokajaniem zwykłych codziennych potrzeb w zakresie zapotrzebowania na leki. W odniesieniu do nich brak jest możliwości zbadania zapotrzebowania na usługi farmaceutyczne, jako że nie można przewidzieć prawdopodobieństwa pojawienia się nagłej choroby czy zaistnienia innego zdarzenia zagrażającego zdrowiu lub życiu człowieka. Nie znajduje zatem do nich zastosowania kryterium istnienia lub nieistnienia "potrzeb ludności" jest to bowiem kryterium obiektywnie niemierzalne w tych sytuacjach. Należy również pamiętać, że rolą aptek jako placówek ochrony zdrowia publicznego jest świadczenie pełnego zakresu usług farmaceutycznych wymienionych w art. 86 ustawy. Nie ogranicza się ona przecież do wydawania leków na receptę. Dyżury aptek, rozumiane jako świadczenie usług poza normalnym rozkładem godzin pracy również w porze nocnej, niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy należy traktować jako realizację ustawowego obowiązku zapewnienia dostępności usług farmaceutycznych w wyjątkowych, nadzwyczajnych warunkach. Nie sposób także pominąć szczególnego unormowania zawartego w art. 96 ust. 3 prawa farmaceutycznego, według które w przypadku nagłego zagrożenia zdrowia lub życia farmaceuta może wydać bez recepty lekarskiej produkt leczniczy zastrzeżony do wydawania na

receptę w najmniejszym terapeutycznym opakowaniu, z wyłączeniem środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów grupy I-R. Zapewnienie dostępu społeczności lokalnej do świadczeń farmaceutycznych mieści się w pojęciu promocji i ochrony zdrowia, która zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym jest obowiązkiem każdego powiatu jako jednostki samorządu terytorialnego. Z obowiązku tego nie mogą również zwolnić szczególne warunki pracy konkretnej apteki, np. liczba zatrudnionych w niej osób. Warto bowiem pamiętać, że odpowiednia organizacja pracy w aptece, w tym zatrudnienie takiej liczby osób, która umożliwia świadczenie usług farmaceutycznych poprzez zaopatrywanie ludności w produkty lecznicze zgodnie z istniejącym zapotrzebowaniem, jest - w myśl art. 88 ust. 5 prawa farmaceutycznego obowiązkiem kierownika apteki (zob. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 3 października 2006 r., III SA/Wr 185/06, OwSS 2007, nr 1, poz. 13). Przyjęcie odpowiednich rozwiązań, zapewniających właściwą realizację ustawowych obowiązków, jest nadto nieodzownym warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej w sposób zgodny z prawem. Zadaniem apteki jako miejsca świadczenia usług farmaceutycznych jest kompleksowa obsługa pacjentów w celu bieżącego zaspokajania ich potrzeb w zakresie dostępu do produktów leczniczych i innych preparatów sprzedawanych w aptece. Dostęp ten powinien być nieprzerwany, aby umożliwić pacjentom zakup produktów leczniczych, w szczególności tych, których zażycie jest konieczne w celu zapobieżenia zagrożenia zdrowia lub życia. (por. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 28.07.2020 r. w sprawie o sygn. II SA/OI 375/20).

Należy podkreślić, że niniejszy projekt uchwały Rady Powiatu w Białogardzie w sposób minimalny zabezpiecza dostępność mieszkańców Powiatu Białogardzkiego do usług farmaceutycznych poprzez ustalenie wykonywania dyżurów przez jedną aptekę w danym czasie oraz wyznaczenie do tego celu każdorazowo innej apteki. Nie można mówić zatem w tym przypadku o nadmiernym obciążeniu obowiązku.

W dalszej kolejności ŚOIA w swojej opinii podnosi, iż przesłany jej projekt uchwały nie zawierał jakiegokolwiek uzasadnienia. Wskazać wobec tego należy, że art. 94 ust. 2 prawa farmaceutycznego nie przewiduje konieczności przesyłania projektu uchwały, a tym bardziej jego uzasadnienia. Przepis ten mówi o konieczności uzyskania opinii na temat rozkładu godzin. Ten zaś został samorządowi aptekarskiemu przekazany. Podobny pogląd wyraził WSA w Poznaniu w wyroku z dnia 23 kwietnia 2018 roku, sygn. akt III SA/Po 108/18 wskazując, że nie jest istotnym naruszeniem prawa nie nadesłanie treści całej uchwały, skoro skutecznie zaopiniowano harmonogram, a jego projekt nie różnił się od zawartego w treści uchwały podjętej.

W orzecznictwie istnieje rozbieżność, co do tego, czy uchwała w sprawie ustalenia rozkładu godzin aptek w ogóle powinna mieć uzasadnienie. Jak wynika z wyroku WSA w Łodzi z dnia 13 czerwca 2017 r., sygn. akt: III SA/Łd 363/17, żaden przepis powszechnie obowiązującego prawa nie nakłada na radę powiatu obowiązku uzasadniania uchwały w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych. Uchwała ta może mieć uzasadnienie i jeśli je ma, to jest to okoliczność bardzo pomocna przy dokonywaniu oceny jej prawidłowości. Sam fakt braku uzasadnienia nie powoduje jednak, iż uchwała rażąco narusza prawo. Ocena zgodności z prawem takiej uchwały powinna wówczas zostać dokonana w oparciu o dowody, które stanowiły podstawę jej wydania. Z kolei z tezy wyroku WSA w Poznaniu z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt: IV SA/Po 412/16 wynika, iż skoro ustawodawca zobowiązał organ do zasięgnięcia opinii, to musi ona być przedmiotem oceny organu uchwalodawczego. Jeżeli wskazane opinie w niniejszej sprawie są sprzeczne organ powinien wyjaśnić w uzasadnieniu z jakich przyczyn wybiera jedną, a nie uwzględnia drugiej.

Przyjmując, iż rada powiatu rzeczywiście obowiązana jest do sporządzenia uzasadnienia do tego rodzaju uchwały, należałoby wskazać, że obowiązek ten dotyczyć mogłoby wyłącznie uzasadnienia, które zostałyby sporządzone dopiero po zasięgnięciu niezbędnych opinii. Sporządzenie uzasadnienia do projektu przedmiotowej uchwały na etapie kierowania go do zaopiniowania podmiotom, o których mowa w art. 94 ust. 2 prawa farmaceutycznego byłoby przedwczesne. Dopiero bowiem na podstawie otrzymanych opinii istnieje realna możliwość oraz potrzeba uzasadnienia ustalenia rozkładu godzin pracy aptek w konkretnym wymiarze. Co więcej, uzasadnienie sporządzone przed uzyskaniem stosownych opinii musiałoby ulec zmianie po ich uzyskaniu.

Zdaniem ŚOIA w Koszalinie dostęp do świadczeń w sytuacjach nagłych i nieprzewidzianych zapewniony jest na wystarczającym poziomie z uwagi na fakt funkcjonowania Szpitala w Białogardzie.

Tymczasem wskazać należy za wyrokiem WSA w Łodzi z dnia 13 czerwca 2017 roku, sygn. akt: III SA/Łd 363/17, że z art. 94 ust. 1 prawa farmaceutycznego nie wynika, aby ustalenie rozkładu godzin pracy

aptek ogólnodostępnych przez radę powiatu miało uwzględniać godziny funkcjonowania placówek medycznych na terenie tego powiatu. Czym innym jest bowiem dostępność do całodobowej opieki medycznej, a czym innym konieczność zapewnienia przez Radę całodobowej dostępności do aptek na terenie powiatu. W sytuacji, gdyby osoby potrzebujące dokonać wyłącznie zakupu środków farmaceutycznych miały każdorazowo w porze nocnej oraz w niedziele i święta zgłaszać się w tym celu do placówek medycznych funkcjonujących na terenie Powiatu Białogardzkiego, to chorzy, wymagający pomocy medycznej, dostęp do tej pomocy mieliby znacznie ograniczony.

ŚOIA wskazała również, że dyżury nocne w kształcie przedłożonym do zaopiniowania są całkowicie zbędne oraz niewykonalne pod względem kadrowym w zakresie obsady personelu fachowego, zwłaszcza w czasie stanu epidemii spowodowanej wirusem SARS-CoV-2, wpływającej na zmniejszenie liczby farmaceutów np. z powodu nałożenia obowiązkowej kwarantanny co powinno skutkować ograniczeniem bądź zniesieniem obowiązków pełnienia dyżurów w porze nocnej jako nieadekwatnych do realnych potrzeb mieszkańców

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem sądowym przytoczone argumenty nie mają charakteru decydującego przy ustalaniu rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. Obowiązek ustalenia rozkładu godzin pracy aptek wynika z przepisu art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne, zaś ww. stanowisko znajduje potwierdzenie w dotychczasowym orzecznictwie sądowym.

Między innymi w wyroku WSA we Wrocławiu z dnia 14 maja 2013 roku, sygn. akt: IV SA/Wr 129/13 wskazano, że ustawodawca nie uzależnił wykonywania przez aptekę ogólnodostępną realizacji zadań określonych w art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne od indywidualnych i konkretnych warunków, w jakich dana placówka funkcjonuje. Pełnienie dyżurów nocnych i podczas dni wolnych od pracy wchodzi w zakres ustawowych zadań aptek ogólnodostępnych i do kierownika apteki należy takie zorganizowanie pracy, aby placówka ten obowiązek mogła realizować.

Również w wyroku NSA w Warszawie z dnia 13 sierpnia 2013 roku, sygn. akt: II GSK 585/12 wskazano, że organ podejmując uchwałę ustalającą rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych nie może brać pod uwagę hipotetycznych trudności, jakie może mieć podmiot prowadzący aptekę w zrealizowaniu obciążającego go, a wynikającego z art. 92 ustawy z 2001 r. - Prawo farmaceutyczne obowiązku obecności farmaceuty w godzinach czynności apteki. Zapewnienie obecności takiej osoby jest jedynie kwestią organizacyjną i sposób jej rozwiązania zależy jedynie od decyzji podmiotu prowadzącego aptekę.

Także Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 30 maja 2017 roku, sygn. akt: IV SA/Wr 161/17 stanowi, że przedsiębiorca prowadzący aptekę ogólnodostępną nie może samodzielnie wyznaczać ram czasowych jej funkcjonowania. Prowadzenie apteki ogólnodostępnej, będącej placówką ochrony zdrowia publicznego, z istoty rzeczy związane jest z pewnymi ograniczeniami. Ograniczenia, dotyczące określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych, ustanowione zostały w drodze ustawy (art. 94 ust. 1 Prawa farmaceutycznego) i są konieczne dla ochrony zdrowia publicznego. Niewątpliwie zapewnienie dostępności świadczenia usług farmaceutycznych, w tym także w porze nocnej i w dni wolne od pracy mieści się w pojęciu ochrony zdrowia publicznego. Ograniczenie swobody działalności gospodarczej polegające na ustaleniu harmonogramu godzin pracy apteki ogólnodostępnej nie narusza istoty tej wolności. Podmiot prowadzący taką aptekę w godzinach określonych w rozkładzie uchwalonym przez radę powiatu nie jest pozbawiony możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, a jedynie dotyczą go pewne ograniczenia w zakresie czasu funkcjonowania apteki.

Co również istotne i konieczne podkreślenia, że gdyby intencją ustawodawcy było czasowe ograniczenie funkcjonowania aptek w porze nocnej z uwagi na stan epidemii, to zapewne stosowne zapisy w tym przedmiocie znalazłyby się w tzw. specustawie i tarczy antykryzysowej tj. ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Powołanymi ustawami ustawodawca zmienił m.in. ustawę dnia 6 września 2001 r. prawo farmaceutyczne, przy czym zmiany te nie odnoszą się do obowiązku godzin pracy aptek w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy.

Opinia ŚOIA wskazuje również, że wykonywanie zadań publicznych w zakresie promocji i ochrony zdrowia stanowi zadania własne powiatu i nie uzasadnia przerzucania kosztów z tym związanych na przedsiębiorców prowadzących apteki bez jakiegokolwiek rekompensaty finansowej ze strony jednostki samorządu.

Wyjaśnić należy zatem, iż zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia. Przepis ten stanowi niejako odwołanie m.in. do art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku – Prawo farmaceutyczne, który daje Radzie Powiatu w Białogardzie kompetencje do ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych w roku 2021 na terenie Powiatu Białogardzkiego. Zatem nie znajduje uzasadnienia argument przerzucania kosztów finansowania prowadzenia apteka na aptekarzy, gdyż prowadzenie aptek nie jest zadaniem własnym jednostki samorządu powiatowego. Jednocześnie nadmienić należy, że Rada Powiatu w Białogardzie realizuje przepisy ustalone przez ustawodawcę oraz, że żaden obecnie obowiązujący przepis nie daje możliwości ustanowienia dopłaty celowej na funkcjonowanie apteki w godzinach nocnych ani finansowania apteki w jakiegokolwiek formie. Jak słusznie wskazał NSA w wyroku z dnia 14 grudnia 2018 roku w sprawie o sygn. II GSK 1789/18 „Nie może uzasadniać wadliwości uchwały, że poprzez zawartą w niej regulację nałożono na właścicieli aptek wymóg, by dobrowolnie zgodzili się na generowanie strat. Prowadzenie działalności gospodarczej w formie aptek jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem podmiotów gospodarczych, które podejmując się jej prowadzenia i z oczywistych względów kierując rachunkiem ekonomicznym, muszą uwzględniać specyfikę tej działalności i brać pod uwagę dodatkowe obciążenia, jakie się z nią wiążą.”

ŚOIA w swojej opinii wskazuje, że wiedzę na temat zapotrzebowania pacjentów na usługi w zakresie zapotrzebowania pacjentów na usługi w zakresie dostępu do produktów leczniczych są farmaceuci pracujący w aptekach.

Należy jednak stwierdzić, że przy podejmowaniu uchwały rada powiatu zgodnie z treścią art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku – Prawo farmaceutyczne, kieruje się z wnioskiem o opinie wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), a także samorządu zawodu farmaceuty, który reprezentuje farmaceutów pracujących w okręgu określonego samorządu. W związku z powyższym nie istnieje potrzeba wychodzenia z zapytaniem do poszczególnych podmiotów działających na rynku. W podobnym kontekście wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 13 sierpnia 2013 roku sygn. akt II GSK 585/12, jednoznacznie potwierdził powyższy pogląd, wskazując, iż "procedura podejmowania uchwały ustalającej rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych (...) przewiduje jedynie zasięgnięcie opinii wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin z terenu powiatu i samorządu aptekarskiego. Procedura ta nie przewiduje, by uchwalodawca zwracał się o opinię do przedsiębiorców i farmaceutów. Co więcej na co wskazuje orzecznictwo negatywna opinia samorządu zawodowego nie ma charakteru wiążącego wskazuje na to m.in. WSA w Bydgoszczy w wyroku z dnia 30 sierpnia 2017 roku sygn. akt II SA/Bd 158/17, (...)Podkreślenia wymaga, że opinia nie ma charakteru wiążącego, w związku z czym stanowi jedynie wyrażenie stanowiska, które powinno - jednak nie musi zostać wzięte pod uwagę.

Ostatecznie ŚOIA odniosła się do projektu ustawy o zmianie refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia oraz wyrobów medycznych oraz niektórych innych ustaw (numer UD 226), opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w dniu 30 czerwca 2021 roku.

Należy zaznaczyć, że cytowany projekt ustawy znajduje się na etapie konsultacji publicznych, które zdecydują o tym czy projekt w proponowanym zakresie zostanie poddany dalszym pracom legislacyjnym. Zapisy projektowe nie mogą stanowić podstawy do wydania uchwały przez radę powiatu, ponieważ jedynie akty prawne po zakończeniu pełnego procesu legislacyjnego i publikacji mają moc wiążącą od daty wejścia w życie określonych zmian. W związku z powyższym rada powiatu ustalając czas pracy aptek, musi kierować się obecnie istniejącymi regulacjami, a te wskazują, że rada powiatu ustalając czas pracy aptek musi dostosować rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych, do potrzeb ludności i zapewnić dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. Należy przez to rozumieć, że dostęp ten powinien mieć charakter całodobowy, na co zwraca uwagę orzecznictwo m.in. wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 17 października 2012 roku sygn. akt II SA/Bd 632/12, gdzie wskazano, że posłużenie się przez ustawodawcę pojęciem "również w porze nocnej" należy postrzegać, że celem jest zapewnienie dostępności przez cały czas, a więc całodobowo. Dostępność powinna być całodobowa. Tylko wówczas, powstanie stan najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku.

Przygotował:

Grzegorz Łysiak - Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia